

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU	
1. Nazwa	Planty miejskie	2. Czas powstania	Połowa XIX wieku.
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym		4. Adres 63-000 Środa Wielkopolska Ulice: Tadeusza Kościuszki, Szpitalna, Krótka, 17 Września, Księzda Teofila Kegla, Wiosny Ludów. Orientacja: 52°13'42.4"N 17°16'22.5"E	5. Przynależność administracyjna województwo wielkopolskie powiat średzki gmina Środa Wielkopolska
6. Formy ochrony		Historyczny układ urbanistyczny, XIV-XX, nr rej.: 247/Wlkp/A z 6.09.2005	

Widok Plant miejskich w kierunku północnym w okolicy ulicy Szpitalnej – dawnego posadowienia tzw. bramy poznańskiej. Planty okalają średniowieczne centrum miasta od zachodu, południa i południowego wschodu.

7. Historia, opis i wartości

8. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Planty miejskie powstały w latach 1845 – 1854 na miejscu zlikwidowanych w końcu XVIII wieku fortyfikacji Środы Wielkopolskiej – murów miejskich oraz fosy. Obecnie kompleks zieleni obejmuje teren oznaczony numerami geodezyjnymi: 1394, 1687/1, 1689/2, 1748 (potudniowa część) i 1750/1 i 1750/2.

Głównym pionostadowcą utworzenia kompleksu zieleni w miejscu dawnych fortyfikacji, prawdopodobnie wzorem plant krakowskich, był ksiądz Teofil Kegel, który w 1845 został skierowany do parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Środzie Wielkopolskiej, gdzie został mianowany dziekanem. W Środzie Wielkopolskiej aktywnie uczestniczył w życiu społecznym, kierował stowarzyszeniami i towarzystwami działającymi przy parafii. Podczas powstania – Wiosny Ludów był moralnym przywódcą kosynierów w obozie średzkim. Władze miejskie upamiętniły działalność księdza Teofila Kegla obeliskiem z inskrypcją: "Xiędu T. Keglowi założycielowi tego miejsca przechadzek".

Stan zachowania plant miejskich dostateczny. Zielen wymaga rewitalizacji polegającej na stworzeniu kompleksowego planu z wykorzystaniem aktualnego zadrzewienia. Skupiny drzew oraz aleje powinny być uzupełnione krzewami oraz bylinami, kwiatami sezonowymi i trawnikami. Układ komunikacyjny powinien być racjonalnie włączony w sieć komunikacyjną starego miasta z zachowaniem parkowego charakteru, z główną aleją spacerową biegnącą w miejscu dawnej fosy okalającej miasto. Całkowitej odnowy wymaga infrastruktura parkowa: alejki komunikacyjne, oświetlenie, wyposażenie parkowe (ławki, śmieciarki, miejsca spoczynku wózków, toalety dla zwierząt domowych itp.) oraz tzw. mała architektura. Infrastruktura parkowa powinna uwzględniać wymogi osób o szczególnych potrzebach. Konieczne jest także zainwestowanie w zakresie zaspokojenia potrzeb społecznych miejscowej wspólnoty mieszkańców.

9. Wykonanie karty (autor data i podpis)

Jacek Piotrowski

9 stycznia 2023 roku

10. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

Wielkopolski Wojewódzki
Konserwator Zabytków

mgr Jolanta Goszczyńska

Dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i
niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

